

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208449
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123208449.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

16
29Csp/99/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcov: 1./ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., 2./ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., obaja zastúpení: JUDr. Igor Šafranko, advokátska kancelária so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, zast.: HAVRILLA & Co. s.r.o., so sídlom Nám. M. Benku 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 364 606, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

2
29Csp/99/2023

I. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. XXX/XXXX/XXXX, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku V. Poplatky, bod 2., písm. a), v znení: „Dlžník je ďalej povinný zaplatiť Banke poplatok za: I. upomienku vo výške 25.00 € a za každú ďalšiu upomienku 25.00 € v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktoré sú splatné v deň odoslania upomienky.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. XXX/XXXX/XXXX, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku VIII. Dohoda o zrážkach zo mzdy, bod. 1., v znení: „Dlžník týmto zabezpečuje v zmysle§ 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky Banky vo výške 141305.00 €, s príslušenstvom a poplatkami z tejto zmluvy o úvere, resp. z odstúpenia od tejto zmluvy o úvere, zrážkami zo mzdy (iných príjmov), ktorú (é) poberá alebo bude poberať od platiteľa mzdy (platiteľa iných príjmov, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou).“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. XXX/XXXX/XXXX, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 8., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vzniknú z tejto zmluvy (alebo po odstúpení od zmluvy) najmä z dôvodu nesplnenia zmluvných povinností a náhrady škody, budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave (ďalej len „Rozhodcovský súd“). Za vybranú osobu podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, Štatútu a Rokovacieho poriadku Rozhodcovského súdu sa určuje predseda Predsedníctva Rozhodcovského súdu. Týmto nie je dotknuté právo Dlžníka riešiť spory s Bankou, najmä spory o platnosť zmluvy a o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy, pred súdom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich konanie pred súdom. Dlžník zároveň vyhlasuje, že bol Bankou poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a že mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme Bankou predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

V. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

14
29Csp/99/2023

1. Žalobcovia žalobou doručenou súdu dňa 07.09.2023 sa domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve C. REFINANC úvere č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 25.10.2013 uvedených v článku V. poplatky bod 2 písmena a), v článku VI. bod 1, v článku VII. V bode 5, článku VIII. v bode 1, v článku IX. v bode 2 a 8.

2. Žalobu odôvodnili tým, že s právnym predchodcom žalovaného uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Spoločnosť OTP Banka Slovensko a.s. dňa 01.10.2021 zanikla v dôsledku zlúčenia, pričom jej právnym nástupcom je žalovaný. Ide o zmluvu OTP REFINANC úvere č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 25.10.2013, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 141 305 EUR, pričom záväzky z uvedenej zmluvy splatili.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe namietal neprípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Má za to, že určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky na základe určovacej žaloby v individuálne riešenej veci je možné iba za podmienky preukázania naliehavého právneho záujmu. Žalobcovia však v tomto prípade nepreukázali žiaden naliehavý právny záujem na určení pre nich uplatneného práva. Odôvodňuje to tým, že žalobcovia nenamietajú ani nenárokuje si vydanie bezdôvodného obohatenia alebo náhrad vo vzťahu k vydaným upomienkam a nenamietajú tú skutočnosť, že by od nich žalovaný požadoval splnenie informačnej povinnosti. Vo vzťahu k žalobnému návrhu bod I. poplatok za upomienku uviedol, že bol dojednaný v úverovej zmluve ako individuálna podmienka, s ktorou sa mali žalobcovia v pozícii dlžníka možnosť vopred zoznámiť. Navyše súvisí iba s prípadom omeškania dlžníka s platením mesačných splátok úveru, teda súvisí so zavineným správaním sa dlžníka.

4. Vo vzťahu k bodu II. žalobného návrhu uviedol, že v nadväznosti na ust. § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ide v tomto prípade o možnosť veriteľa zistiť tieto údaje vo forme žiadosti, na ktorú je spotrebiteľ povinný reagovať a splniť tak svoju informačnú povinnosť. Žalovaný navyše zmluvnú podmienku definoval určito a jasne.

5. K žalobnému návrhu bod III. uviedol, že podmienka vrátenia finančných prostriedkov poskytnutých veriteľom po dátume splatnosti úveru je tou najbežnejšou a najpoužívanejšou podmienkou v úverových spotrebiteľských zmluvách.

6. Vo vzťahu k žalobnému návrhu IV. uviedol, že žalobcovia nijakým spôsobom nepreukazujú, ani sa neodvolávajú na konkrétne zákonné ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré by malo byť touto podmienkou porušené. Žalovaný pritom pri tejto podmienke explicitne odkazuje na § 551 Občianskeho zákonníka, ktorý ustanovuje, že uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, ktoré nesmú byť väčšie aké by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

7. Vo vzťahu k žalobnému návrhu V. uviedol, že z úverovej zmluvy je evidentné, že všeobecné obchodné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Nie je zrejmé, na základe akých právnych argumentov žalobcovia predmetné ustanovenie označili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Vo vzťahu k žalobnému návrhu VI. uviedol, že z rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v úverovej zmluve jednoznačne vyplýva, že spotrebiteľ má právo riešiť spory s bankou najmä spory o platnosť zmluvy a o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy pred súdom podľa všeobecných záväzných právnych predpisov upravujúcich konanie pred súdom. Zároveň vyhlásil, že bol bankou

poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a že mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie tejto rozhodcovskej doložky. To znamená, že samotné znenie rozhodcovskej doložky úverovej zmluvy nenaplnilo podmienku danú predmetným ustanovením Občianskeho zákonníka o neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky.

9. Žalobcovia v replike uviedli, že pokiaľ ide o poplatok za upomienky, výšku týchto poplatkov žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, najmä ich paušálnu výšku za akékoľvek porušenie zmluvných povinností. Z množstva rozhodnutí určujúcich neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 15CoCsp/23/2020, 22CoCsp/18/2021 a 18CoCsp/36/2020. Poplatok za upomienky predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. V prípade poplatku za upomienky sa nejedná o zmluvnú podmienku, ktorá bola s nimi individuálne dojednaná a navyše spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

10. Pokiaľ ide o povinnosť informovať o zmenách, uvedená zmluvná podmienka je nejasná, neurčitá, resp. netransparentná a nezrozumiteľná. Čo to sú, akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné v čase pri poskytnutí úveru, resp. pre koho boli rozhodné, uvedené nie sú. Napádaná zmluvná podmienka vyžaduje od spotrebiteľa jeho iniciatívu oznámenia k neurčitej množine povinností, navyše nielen ekonomickej, avšak aj osobnej povahy.

11. K povinnosti vrátiť nesplatený úver poukázali na to, že odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy nastáva režim bezdôvodného obohatenia a dlžník je preto povinný vrátiť veriteľovi len to, čo na základe zmluvy dostal. Napadnuté ustanovenie zmluvy na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zhoršuje postavenie spotrebiteľa v prípade odstúpenia od zmluvy.

12. K dohode o zrážkach zo mzdy poukázali na skutočnosť, že dohoda bola zakomponovaná priamo do textu formulára zmluvy a túto nemali možnosť odmietnuť. Dodávateľ ich neupozornil, nevysvetlil ani nepoučil o dôsledkoch z nich vyplývajúcich. Predmetná dohoda im bola podsunutá na podpis spoločne so spotrebiteľskou zmluvou. Dodávateľ konal v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a preto ju považujú za nekalú obchodnú prax. Vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy jej neprijateľnosť nespochýva v tom, že by išlo o inštitút, ktorý právna úprava nepozná. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku treba považovať takú, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Dohody o zrážkach zo mzdy, vrátane spotrebiteľskej zmluvy majú bezpochyby tzv. formulárový charakter. Ako uviedli zo strany žalovaného neboli nijakým spôsobom upozornení na dôsledky jej uzatvorenia.

13. Pokiaľ ide o vyhlásenie o oboznámení sa so všeobecnými obchodnými podmienkami, v tomto prípade žalobcovia poukázali na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k iným subjektom, ktorými bola táto zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú, konkrétne vo vzťahu k Všeobecnej úverovej banke, 365.bank, ako aj vo vzťahu k Home Credit Slovakia s.r.o.. K rozhodcovskej doložke uviedli, že jej neprijateľnosť predstavuje skutočnosť, že žalovaný ju s nimi individuálne nedojednal a táto bola opäť naformulovaná v štandardnej zmluve. Nemali teda možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť jej obsah. Mohli zmluvu iba ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť celému predformulovanému obsahu. Ich vôľa smerovala výhradne k uzavretiu zmluvy o úvere a nie k uzavretiu rozhodcovskej doložky. Dodávateľ ich nijakým spôsobom neupozornil na zakomponovanú rozhodcovskú doložku, na prípadné riešenie sporov prostredníctvom rozhodcovského súdu a taktiež im nebol známy inštitút rozhodcovskej doložky ako takej. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

14. Žalovaný v duplike zotrval na svojich vyjadreniach, avšak voči uplatnenému nároku žalobcov vzniesol námietku premlčania podľa § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že premlčacia doba začala plynúť dňa 25.10.2013 a preto právo na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je premlčané po troch rokoch od uvedeného dátumu.

15. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcov, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o OTP REFINANC úvere, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

16. Žalobcovia uzatvorili s právnym predchodcom žalovaného OTP Banka Slovensko a.s. dňa 25.10.2013 zmluvu o OTP REFINANC úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 141 305 EUR.

17. Podľa článku V. bodu 2 písm. a) zmluvy, dlžník je povinný zaplatiť banke poplatok za prvú upomienku vo výške 25 EUR a za každú ďalšiu upomienku 25 EUR v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktoré sú splatné v deň upomienky.

18. V zmysle článku VI. bodu 1 zmluvy, dlžník je povinný bez zbytočného odkladu informovať banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch, o záväzkoch, ktoré prevzal za úhradu záväzkov iných osôb a o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať vplyv na riadne splácanie záväzkov z tejto zmluvy alebo o zmene zamestnania, príp. o skončení podnikania.

19. V článku VII. Porušenie zmluvných povinností bod 5 sa uvádza, že dlžník je povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a s príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný.

20. V článku VIII. bod 1 zmluvy sa uvádza, že dlžník týmto zabezpečuje v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky banky vo výške 141 305 EUR s príslušenstvom a poplatkami z tejto zmluvy o úvere, resp. z odstúpenia od tejto zmluvy o úvere zrážkami zo mzdy, ktorú poberá alebo bude poberať od platiteľa mzdy.

21. V článku IX. bod 2 sa uvádza, že dlžník vyhlasuje, že pred podpisom tejto zmluvy sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami OTP banky Slovensko a.s. pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy a súhlasí s nimi.

22. V článku IX. bod 8 sa uvádza, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vzniknú z tejto zmluvy, najmä z dôvodu nesplnenia zmluvných povinností aj náhrady škody budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave. Za vybranú osobu podľa zákona číslo 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, Štatútu a Rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu sa určuje predseda predsedníctva rozhodcovského súdu. Týmto nie je dotknuté právo dlžníka riešiť spory s bankou, najmä spory o platnosť zmluvy o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy pred súdom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich konanie pred súdom. Dlžník zároveň vyhlasuje, že bol bankou poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a že má možnosť voľby či prijme alebo neprijme bankou predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky.

23. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom k 25.10.2013, spotrebiteľským úverom nie sú:

- a) hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu,1)
- b) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- c) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov,
- d) úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- e) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je splatenie úverov na základe zmlúv uvedených v písmenách a) až d),
- f) úver, ktorého výška je menej ako 100 eur a viac ako 75 000 eur; ak je na rovnaký alebo obdobný účel uzavretých v období 12 mesiacov viac zmlúv o úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver podľa tohto zákona,
- g) nájom podľa Občianskeho zákonníka,2) ak v zmluve o nájme nie je ustanovená povinnosť kúpy predmetu zmluvy po uplynutí určitej doby,
- h) úver formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť do jedného mesiaca, ak v § 4 ods. 14 nie je ustanovené inak,
- i) úver bez úroku a bez ďalších poplatkov,
- j) úver, ktorý poskytuje zamestnávateľ svojim zamestnancom z vlastných zdrojov bez úroku alebo s ročnou percentuálnou mierou nákladov nižšou, ako prevláda na finančnom trhu, a ktorý sa neponúka verejne,

- k) úver poskytovaný na základe zmluvy, ktorá je uzavretá na základe rozhodnutia súdu alebo iného orgánu ako výsledok vyriešenia sporu na súde alebo pred iným orgánom,
- l) úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace,
- m) úver podľa osobitného predpisu,³⁾
- n) úver bez poplatkov týkajúci sa odloženej platby existujúceho dlhu,
- o) úver, na zabezpečenie ktorého sa od spotrebiteľa vyžaduje, aby ako zábezpeku uložil do úschovy veriteľa hnuiteľnú vec a zodpovednosť spotrebiteľa sa obmedzuje výlučne na túto založenú hnuiteľnú vec,
- p) úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov⁴⁾ pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver, alebo za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu,
- q) úver, ktorého účelom je financovanie sústavného poskytovania služieb alebo dodávanie tovaru rovnakého druhu, ktorý spotrebiteľ spláca počas poskytovania služieb alebo dodávania tovaru formou splátok,
- r) úver poskytovaný vlastníkom bytov a nebytových priestorov zastúpených správcom alebo spoločenstvom vlastníkov na účely podľa osobitného predpisu.^{4a)}

24. Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 25.10.2013, ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, veriteľ nemá nárok na žiadnu inú kompenzáciu od spotrebiteľa okrem kompenzácie nenávratných poplatkov, ktoré veriteľ zaplatil orgánu verejnej správy v súvislosti s týmto spotrebiteľským úverom.

25. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

26. Podľa § 7 ods. 19 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

27. Podľa § 7 ods. 20 zákona č. 129/2010 Z.z., na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,^{17a)}
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

28. Podľa § 7 ods. 21 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

29. Podľa § 7 ods. 29 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru, ak odsek 31 neustanovuje inak.

30. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú

hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

31. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

32. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

33. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- s) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- t) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- u) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
- v) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,
- w) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

x) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

34. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

35. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

36. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

37. Podľa § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

38. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

39. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

40. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevylučujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

41. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

42. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcov ako spotrebiteľov na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

43. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

44. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie

vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

45. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

46. Žalobcovia v postavení spotrebiteľa majú zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora na ochranu spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany.

47. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

48. Žaloba, ktorou sa žalobcovia domáhajú vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018, 6Cdo/127/2017).

49. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III.ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offo zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

50. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

51. Pokiaľ ide o poplatok za upomienku vo výške 25 EUR, súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že zmluvná podmienka, o ktorú sa opiera uvedený poplatok je neprijateľná, keďže nezodpovedá nákladom vynaloženým na tento druh úkonu a stáva sa tak v podstate sankciou za porušenie dohodnutej povinnosti spočívajúcej v riadnom splácaní splátok úveru. Toto však zmyslom poplatku za upomienku byť nemá. Okrem iného upozornenie spotrebiteľa na porušenie jeho zmluvných povinností nie je tak technicky a administratívne náročným úkonom veriteľa, ktorý by si vyžadoval zaplatenie tak vysokého poplatku.

52. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú právoplatnými rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 5CoCsp/23/2020, 18CoCsp/36/2020, 22CoCsp/18/2021, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov 29Csp/19/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 17CoCsp/46/2022. Z odôvodnení uvedených rozhodnutí vyplýva, že poplatok za upomienku

je neprimeraný, predstavuje skrytú sankciu a spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Zrejme presahuje administratívne náklady banky spojené s jej vystavením. Poplatok v takejto výške nemožno považovať za paušalizáciu nákladov spojených s vystavením upomienky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale skôr za zmluvnú pokutu za omeškanie dlžníka.

53. Súd I. inštancie sa však nestotožnil s tvrdením žalobcov o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku VI. bodu 1 teda, že dlžník je povinný bez zbytočného odkladu informovať banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch, o záväzkoch, ktoré prevzal za úhradu záväzkov iných osôb a o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať vplyv na riadne splácanie záväzkov z tejto zmluvy alebo o zmene zamestnania. Z obsahu uvedeného zmluvného dojednania nesporne vyplýva, že žalobcovia namietajú neprijateľnosť iba v časti uvedeného zmluvného dojednania bez jeho nadväznosti na jeho ďalšiu časť, z ktorej vyplýva, že dlžník je povinný informovať banku o smrti spoludlžníka, ručiteľa a ďalších osôb, ktoré poskytli zabezpečenie úveru s tým, že plnenie podmienky banka bude vyhodnocovať v termínoch zhodných s periodicitou vykonávania monitoringu a dlžník sa zaväzuje na základe výzvy banky predkladať potvrdenia o trvaní zdroja príjmu.

54. Aj keď úver poskytnutý na základe uvedenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nie je spotrebiteľským úverom podľa § 1 zákona č. 129/2010 Z.z., je nesporné, že aj na uvedený zmluvný vzťah sa aplikujú ustanovenia tohto zákona s poukazom na ust. § 24 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

55. Uvedené zmluvné dojednanie je však potrebné posudzovať aj v kontexte so súčasnou právnou úpravou zákona o spotrebiteľskom úvere, konkrétne s ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z., obsahom ktorého sú podmienky odbornej starostlivosti zo strany veriteľa pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver.

56. Jeho súčasťou je aj právna úprava povinnosti veriteľa určiť ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe vstupných údajov určených zákonom, vychádzajúc z výšky čistého mesačného príjmu spotrebiteľa, výšky jeho vyživovacej povinnosti, nákladov spotrebiteľa, vrátane finančných záväzkov. Zároveň je veriteľ povinný v zmysle ust. § 7 ods. 29 zákona o spotrebiteľských úveroch pravidelne prehodnocovať ukazovateľ schopnosti splácať úver. Na základe vyššie uvedených skutočností, potom nie je možné uvedené zmluvné dojednanie posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Práve určením jej neprijateľnosti, by súd neprimeraným spôsobom obmedzil veriteľa pri plnení jeho povinnosti odbornej starostlivosti predpokladanej ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z..

57. Súd I. inštancie sa zároveň nestotožnil s tvrdením žalobcov o neprijateľnosti zmluvného dojednania uvedeného v článku VII. bodu 5 zmluvy, podľa ktorého je dlžník povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a s príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný. Neprijateľnosť uvedeného zmluvného dojednania odôvodnili tým, že v prípade odstúpenia od úverovej zmluvy sa táto od počiatku zrušuje a preto veriteľ by mal nárok na vrátenie iba reálne poskytnutej istiny úveru.

58. V tomto smere súd poukazuje na ust. § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého aj pri odstúpení od zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo strany spotrebiteľa je tento povinný úver vrátiť bezodkladne najneskôr do 30 dní, avšak spolu s úrokmi do doby splatenia uvedeného úveru.

59. Uvedený záver je možné vyvodiť aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2020 pod sp. zn. 5Cdo/42/2020 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR R 5/2021.

60. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia nesporne vyplýva, že podľa § 497 a 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. V spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať uvedenie doby trvania zmluvy. To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

61. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť

úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

62. Z uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplynul nesporný záver, že dlžník zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je povinný zmluvné úroky platiť do splatenia úveru, najdlhšie do doby konečnej splatnosti úveru. Na základe vyššie uvedených skutočností, potom nie je možné uvedené zmluvné dojednanie považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

63. Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy uvedenej v článku VIII. bodu 1 zmluvy, žalobcovia ako spotrebiteľia nemali možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytnutého úveru; predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárový typ zmluvy, ktorá v článku VIII. bod 1 zmluvy o úvere vnútila žalobcom uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy a to spôsobom, že prejav žalobcov ako zmluvnej strany k uzatvoreniu dohody o zrážkach zo mzdy ako ďalšej zmluvy sa nevyžadoval. Právny predchodca žalovaného ako veriteľ teda formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalobcov k uzavretiu zmluvy o úvere o uzavretie, ktorej mali záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Uvedené zmluvné dojednanie tak vnucuje žalobcom ako spotrebiteľom určité správanie a konanie, pričom zvyhodňuje poskytovateľa služby (dodávateľa) ako príjemcu plnenia, čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nevyvážený záujem v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že bez samotného prejavu vôle k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy mohol dodávateľ služby s úspechom dovodzovať prijatie návrhu na uzavretie ďalšej zmluvy, teda dohody o zrážkach zo mzdy. Obdobná dohoda o zrážkach zo mzdy bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoCsp/10/2020, rozsudkom Okresného súdu Prešov 16Csp/55/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 22CoCsp/14/2023 (vo vzťahu k Slovenskej sporiteľni a.s.), Okresným súdom v Žiline pod sp. zn. 51Csp/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline 7CoCsp/12/2023 a rozsudkom Okresného súdu Levice 7C/294/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre 9Co/4/2023.

64. Žalobcovia ďalej namietali neprijateľnosť zmluvnej podmienky v článku IX. bodu 2 zmluvy v predmete vyhlásenia, že pred podpisom tejto zmluvy sa dlžník oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami OTP Banky Slovensko a.s., ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy a súhlasí s nimi.

65. V obdobnej právnej veci veriteľa poukazovali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/9/2019 zo dňa 27.05.2020, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach spolu s rozsudkom Okresného súdu Košice II. z 01.06.2016 pod sp. zn. 41C/20/2016.

66. Zo záverov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že podľa ústavne konformného výkladu je preferovaná platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu. Preto aj v prejednávanej veci je potrebné uprednostniť výklad, ktorý rešpektuje vôľu zmluvných strán, pred výkladom, ktorý vedie k absolútnej neplatnosti účastníkmi uzatvorenej zmluvy. Ak teda strany uzatvorili zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v listine podpísanej obidvoma stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá nebola podpísaná, nespôsobuje to bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy za podmienky, že ich prejav vôle bol dostatočne určitý a zmluvný konsenzus pokrýva aj tieto dojednania. Stačí, že zmluvné strany ju vyhlásia za súčasť zmluvy v podpísanom texte vlastnej zmluvy. Dovolateľke tak možno prisvedčiť, že pri výklade ustanovenia § 75 ods. 4 Zákona o bankách, úverová zmluva a príloha patria k sebe (je jej súčasťou) a tvoria jeden celok. Súdny dvor Európskej únie v tejto súvislosti tiež judikoval, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky (podstatné) náležitosti musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči (C-42/15).

67. Pri analogickej aplikácii týchto záverov je zjavné, že právny názor nižších súdov bol nesprávny a skutočnosť, že podstatné náležitosti boli uvedené v prílohe, nemôže byť dôvodom neplatnosti úverovej zmluvy.

68. Z uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je tak možné vyvodiť jednoznačný záver, že pokiaľ strany sporu v úverovej zmluve podpísanej oboma stranami vyhlásia, že súčasťou zmluvy sú ďalšie samostatné listiny, v ktorých sú uvedené podstatné náležitosti, nespôsobuje to neplatnosť úverovej zmluvy. Pokiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že neplatnosť úverovej zmluvy nie je daná v prípade, ak jej podstatné náležitosti sa nachádzajú na samostatnej listine, ktorá podpísaná

nie je, ale zmluvné strany ju vyhlásili ako súčasť zmluvy v podpísanom texte vlastnej zmluvy, potom nie je možné konštatovať neplatnosť takéhoto zmluvného dojednania pre jeho neprijateľnosť v zmysle ust. podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka.

69. Na základe vyššie uvedených skutočností, preto súd zamietol žalobu žalobcov v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku IX. bod 2 záverečných ustanovení.

70. Žalobcovia sa ďalej domáhali neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozhodcovskej doložky uvedenej v článku IX. bod 8 zmluvy.

71. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (článok 3 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), takže aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená.

72. Vopred pripravená zmluvná podmienka predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú nemožno meniť individuálnym dojednaním svedčí o tom, že žalobcovia ako spotrebiteľia nemali vôľu, ale ani možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku je nepochybne forma uzatvorenej zmluvy, teda skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola súčasťou formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a preto súd žalobe v uvedenej časti vyhovel.

73. V konkrétnom prípade neobstojí tvrdenie žalovaného, že žalobcovia ako spotrebiteľia mali možnosť vyjadriť s rozhodcovskou doložkou nesúhlas, nakoľko uvedené zmluvné dojednanie je súčasťou formulárovej zmluvy bez toho, aby v uvedenom formulári žalobcovia ako spotrebiteľia mali možnosť vyznačiť nesúhlas s návrhom právneho predchodcu žalovaného na uzatvorenie rozhodcovskej doložky.

74. Zároveň neobstojí námietka žalovaného o premlčaní uplatneného nároku o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z dôvodu, že v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve neplatné, teda majú za následok neplatnosť absolútnu, ktorá sa nepremičuje a na absolútne neplatný právny úkon súd prihlíada ex offio.

75. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

76. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal s poukazom na 50 % úspešnosť strán v spore.

Poučenie:

2
29Csp/99/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.